

VEGLEIÐING UM RÆTTIN TIL RÆTTING, STRIKING OG VIÐGERÐARAVMARKING

Februar 2022

2. útgáva

Dátueftirlitið

Innihaldsyvirlit

1. Rættur til rætting (§ 27)	1
1.1. Hvat fevnir rætturinn til rættingar um?	1
1.2. Nær hefur skrásetti rætt til að fá sínar persónuupplýsingar rættaðar?	1
1.2.1. Tú ert samdur við skrásetta um, að persónuupplýsingarnar eru rangar ...	2
1.2.2. Tá tú ikki ert samdur við skrásetta um, að persónuupplýsingarnar eru rangar	3
1.2.3. Tá talan er um subjektivar ella fakligar metingar	3
1.3. Fráboðanarskylda dátuábyrgdarans (§ 30)	4
2. Rættur til striking ("rætturinn til að verða gloymdur") (§ 28)	5
2.1. Hvat fevnir rætturinn til strikingar um?	5
2.2. Fráboðanarskylda dátuábyrgdarans (§ 30)	6
2.3. Undantök frá rættinum til strikingar	7
3. Rættur til viðgerðaravmarking (§ 29)	9
3.1. Hvat fevnir rætturinn til viðgerðaravmarkingar um?	9
3.2. Hvussu kann viðgerð avmarkast?	10
3.3. Fráboðan um avtøku av viðgerðaravmarking	10

1. Rættur til rætting (§ 27)

1.1. Hvat fevnir rætturinn til rætting um?

Rætturinn til rætting merkir fyrri tað fyrsta, at skrásetti hefur rætt til at fáa rangar persónupplýsingar um seg sjálfvan rættaðar.

Skrásetti hefur harumframt rætt til at krevja ófullfíggaðar persónupplýsingar fullfíggaðar, t.d. við at leggja fram eina ískoytisvátan. Í metingini av, um persónupplýsingarnar eru ófullfíggaðar skal m.a. fyrilit takast fyrri endamálunum við viðgerðini. Sum dátuábyrgdari hefur tú ikki loyvi at nokta skrásetta at veita tær fleiri upplýsingar, um hetta førur við sær, at málið verður meira fullfíggað ella dagført.

Her skal viðmerkjast, at rætturinn til rætting broytir ikki, at tú sum dátuábyrgdari altíð eigur at tryggja tær, at tú rættar persónupplýsingar, um tú fært frænir av, at tær eru rangar. Eisini hefur tú eina almenna skyldu at tryggja tær, at persónupplýsingarnar, sum tú viðger, eru rættar og nøktandi dagfórdar, sbrt. § 7, stk. 1, nr. 4, í dátuverndarlógini.

Um tú fært eina áheitan frá skrásetta, sum ynskir at fáa rangar persónupplýsingar rættaðar, skalt tú rætta persónupplýsingarnar *uttan óneyðugt drál*. Sí meira um hetta í vegleiðing um formlig krøv í sambandi við rættindi hjá skrásetta, pkt. 2.4.

1.2. Nær hefur skrásetti rætt til at fáa sínar persónupplýsingar rættaðar?

Skrásetti hefur rætt til at fáa *rangar* persónupplýsingar um seg sjálfvan rættaðar.

Tað er tó ikki altíð líka lætt hjá tær sum dátuábyrgdara at avgera, um skrásetti hefur rætt í, at persónupplýsingarnar eru rangar og tí skulu rættast.

Tríggjar stóður kunnu hugsast:

- 1) Tað er semja millum teg og skrásetta um, at persónupplýsingarnar eru rangar
- 2) Tað er ósemja millum teg og skrásetta um, at persónupplýsingarnar eru rangar
- 3) Talan er um subjektivar ella fakligar metingar

Niðanfyri verða hesar trýggjar støður farnar ígjøgnum.

1.2.1. Tú ert samdur við skrásetta um, at persónupplýsingarnar eru rangar

Ert tú samdur við skrásetta um, at tú viðger rangar persónupplýsingar í málinum hjá skrásetta, skalt tú rætta upplýsingarnar. Tað kann t.d. vera um navn, aldur, bústaður, inntøka o.s.fr. eru skrásettar skeivt.

Um tú hevur eina *privata fyrirøku*, skalt tú í hesum støðum rætta tær rangu upplýsingarnar.

Um tú hinvegin ert *almennur myndugleiki*, hevur tú í útgangsstøðinum skyldu til at skjalprógva tað grundarlag, sum ein avgerð í sínari tíð, er tikin á.

Tað merkir, at tú vanliga ikki bara kanst broyta ella strika upplýsingar í einum máli, tá hesar liggja á málinum. Sum almennur myndugleiki rættar ein tí vanliga tær rangu persónupplýsingarnar við at leggja tær røttu persónupplýsingarnar afturat á málið sum eitt uppiskoyti, uttan at strika rangu upplýsingarnar.

Uppiskoytið skal skipast á ein hátt, so at tað er gjørligt fyri komandi málsviðgerar o.o. at síggja, at upplýsingarnar eru rættaðar. Hetta kanst tú t.d. gera við, at tú í uppiskoytinum vísir til rangu upplýsingarnar.

Dømi 1

Rangar upplýsingar í máli hjá kommunu

Ein kommuna (K) hevur sambært sosialu lóggávuni gjørt eina kanning av viðurskiftunum hjá einum barni.

Seinni vísir tað seg, at kanningin hevur fleiri feilir, m.a. verður barnið umtalað við skeivum navni og tað stendur eisini, at barnið hevur framt herverk, hóast hetta ikki er so.

Í hesi støðu ger K eitt nýtt skjal í málinum og skrivar týðiliga, at fyrsta kanningin hevur rangar upplýsingar.

1.2.2. Tá tú ikki ert samdur við skrásetta um, at persónupplýsingarnar eru rangar

Ert tú ikki samdur við skrásetta um, at persónupplýsingarnar eru rangar, hevur tú ikki skyldu at rætta tær.

Ósemjan millum teg og skrásetta kann t.d. viðvíkja upplýsingum í eini fundarfrágreiðing ella í notum frá eini gjøgnumgongd av heiminum hjá skrásetta.

Hóast tú ikki ert samdur við skrásetta, skalt tú, sum dátuábyrgdari syrgja fyri, at tær persónupplýsingar, sum tú viðger um skrásetta eru rættar og nøktandi dagfórdar.

Í slíkum førum skalt tú tí syrgja fyri, at tað verður gjørt eitt uppískoyti til tær upplýsingar, sum ósemjan snýr seg um, har tað verður greitt frá, at skrásetti er ósamdur í rættleikanum í upplýsingunum, og har tað verður greitt frá, hvat skrásetti metir er rætt. Tú hevur tó ikki skyldu til at rætta upplýsingarnar, um tað er tín sakliga meting, at tær persónupplýsingar, ið tú viðger eru rættar.

1.2.3. Tá talan er um subjektivar ella fakligar metingar

Summi mál, t.d. hjá almennum myndugleikum ella tryggingarfyrirøkum, hava í sær uttanhýsis fakligar ella subjektivar metingar av skrásetta frá t.d. læknum ella sosialráðgevum.

Tað er ikki óvanligt, at skrásetti er ósamdur í innihaldinum, undir hesum niðurstøðunum í slíkum fakligum ella subjektivum metingum.

Í hesum støðum kann tað vera sera trupult at staðfesta um persónupplýsingarnar um skrásetta eru rangar, tí tær t.d. eru grundaðar í eini serligari læknafakligari meting. Loysnin í slíkum støðum vil tí vanliga vera, at leggja eitt notat á málið, sum greiðir frá, hvat skrásetti metir um upplýsingarnar. Tað kann t.d. henda, at skrásetti hevur eina aðra læknávátan, har niðurstøðan er ein onnur, og slíkt eigur eisini at skjalførast á málið.

Dømi 2

Faklig meting hjá skólaleiðara

Ein skólaleiðari (SL) skrifvar til kommununa, at hann er stúrin um ein næming (N), tí hann hevur varhugan av, at misnýtsla fer fram heima hjá N.

Orsakað av fráboðanini frá SL, fer kommunan undir eina kanning av viðurskiftunum í heiminum hjá N.

Foreldrini hjá N eru ikki samd við fráboðanini hjá SL um, at misnýtsla skal fara fram í heiminum. Tey ynskja tí, at fráboðanin verður rættað.

Í hesi støðu kunnu foreldrini hjá N uppískoyta í málið, at tey eru ósamd við, at tað er misnýtsla í heiminum, men tey kunnu ikki fáa fráboðanina frá SL rættaða ella líknandi, tí fráboðanin er ein faklig ella subjektiv meting hjá SL.

1.3. Fráboðanarskylda dátúabyrgdarans (§ 30)

Umframt, at tú sjálvur skalt rætta rangar persónupplýsingar í tíni skipan, skalt tú, av tínum eintingum, eisini geva møguligum móttakarum, sum tú hevur givið tær rangu ella ófullfíggaðu upplýsingarnar til, boð um, at hesar eru rættaðar.

Fráboðanarskyldan er ikki galdandi, um hon vísir seg at vera ógjørlig ella órímuliga torfør.

Ein slík fráboðan er vanliga ikki knýtt at stórum arbeiðsligum ella fígjarligum byrðum hjá tær sum dátúabyrgdara. Samstundis er tað ofta av stórum týðningi fyri skrásetta, at tú lýkur fráboðanarskyldu tína. Tí kunnu bert týðningarmiklar grundir føra við sær, at tú ikki fráboðar.

Um skrásetti heitir á teg um at fáa at vita, hvørjar móttakarar, tú hevur givið persónupplýsingarnar til, skalt tú geva skrásetta hesar upplýsingar.

2. Rættur til striking (“rættur til at verða gloymdur”) (§ 28)

2.1. Hvat fevnir rættur til striking um?

Rættur til striking merkir, at skrásetti – við nøkrum undantøkum – hefur rætt til at fáa upplýsingar um seg sjálfan strikaðar.

Skrásetti hefur rætt til at fáa sínar persónupplýsingar strikaðar uttan óneyðugt drál, tá *eitt* av hesum viðurskiftum gera seg galdandi:

- 1) Tað er ikki longur neyðugt hjá tær at hava persónupplýsingarnar um skrásetta fyri at náa tey endamál, sum tú savnaði upplýsingarnar til
- 2) Tú hefur grundað tína viðgerð á samtykki, sum skrásetti tekur aftur
- 3) Tú hefur skyldu til at strika persónupplýsingarnar, tá skrásetti mótmælir viðgerðini, og treytirnar fyri mótmæli eru loknar
- 4) Tú viðger upplýsingarnar uttan heimild, t.e. ólógliga
- 5) Tú hefur eina rættarlíga skyldu at strika persónupplýsingarnar
- 6) Tú viðger persónupplýsingar um børn í sambandi við útboð av kunningarsamfelagstænastum, og barnið vil strikast

At tú hefur skyldu til at strika persónupplýsingarnar merkir, at upplýsingarnar skulu strikast á ein sovorðnan hátt, at tær ikki kunnu endurskapast. Tú skalt tí eisini strika upplýsingarnar frá tínum trygðaravriti (backup) o.s.fr., um hetta er gjørligt. Um tú endurskapar dátur frá tínum trygðaravriti, skalt tú undir øllum umstøðum syrgja fyri at strika persónupplýsingar, sum eru strikaðar í tíni vanligu skipan.

Tað er týðningarmikið, at tú gevur tær far um, at rættur hjá skrásetta at biðja um striking, ikki skerjir tína skyldu, sum dátuábyrgdari, *av tínum eintingum* at strika persónupplýsingar, tá hesar ikki longur eru neyðugar til endamálið, sum tú savnaði upplýsingarnar til.

§ 7, stk. 1, nr. 5 í dátuverndarlógini ásetur, at persónupplýsingar skulu goymast soleiðis, at ekki ber til at eyðmerkja tey skrásettu í longri tíðarskeið enn neyðugt við atlitum at endamálinum við viðgerðini.

Tað er tí neyðugt at áseta strikingarfreistir fyrri viðgerðir av persónupplýsingum. Tú kanst t.d. áseta strikingartíðir fyrri viðgerðina, sum tín myndugleiki ella fyrirætka fremur í sambandi við arbeiðsumsóknir, viðgerð av upplýsingum um starvsfólk og viðgerð av upplýsingum í sambandi við málsviðgerð.

Rætturin hjá skrásetta til striking fær tí bert sjálvstøðugan týdning í teimum førum, at skrásetti heitir á teg um striking, *áðrenn eina strikingarfreist*, sum tú hevur ásett við atlitum til viðgerðina.

2.2. Fráboðanarskylda dátuábyrgdarans (§ 30)

Umframt at strika persónupplýsingarnar í tínum egnu skipanum, skalt tú, av tínum eintingum, eisini geva møguligum móttakarum, sum tú hevur givið persónupplýsingarnar til, boð um, at hesar eru strikaðar.

Fráboðanarskyldan er ikki galdandi, um hon vísir seg at vera ógjørlig ella órímliga torfør.

Um tú hevur almannakunngjørt persónupplýsingarnar, sum skulu strikast, herðist tín fráboðanarskylda, sbt. § 28, stk. 2 í dátuverndarlógini. Í hesum førum skalt tú seta rímlig tiltøk í verk – við fyriliti til ta tøkni, sum er atkomulig og til útreiðslurnar – fyrri fráboða dátuábyrgdarum, sum framvegis viðgera persónupplýsingarnar. Tú skalt kunna hesar dátuábyrgdarar um, at skrásetti hevur biðið um, at persónupplýsingarnar verða strikaðar.

Tað skal viðmerkjast, at tú sum dátuábyrgdari, bert hevur skyldu til at boða øðrum dátuábyrgdarum frá, t.e. ikki dátuviðgerum.

Um tú sum dátuábyrgdari fært eina fráboðan um striking, skalt tú meta um – eins og tann dátuábyrgdari, ið hevur kunnað teg – hvørt skyldan til at strika upplýsingarnar eisini er galdandi fyrri teg, ella um tú framvegis kanst viðgera tær lógliga.

2.3. Undantök frá rættinum til striking

Rætturinn til striking er ekki treytaleysur. Í § 28, stk. 3 í dátuverndarlógini er eitt yvirlit yvir undantök frá rættinum til striking.

Rætturinn til striking er *fyrri tað fyrsta* ekki galdandi um viðgerð av persónupplýsingunum er neyðug fyrri at útinna rættin til framsøgufrælsi og kunningarfrælsi. Ásetingin hefur við sær, at rætturinn til dátuvernd víkir fyrri hesum grundleggjandi rættindum, sum m.a. eru tryggjað í Evropeiska mannarættindasáttmálanum

Rætturinn til striking er *fyrri tað næsta* ekki galdandi, um viðgerðin er neyðug fyrri at halda eina rættarlígu skyldu, sum áliggur dátuábyrgdaranum, um hon er neyðug fyrri at røkja samfelagsáhugamál ella uppgávur, sum liggja undir almennari myndugleikaúttinnan, sum dátuábyrgdaranum er álagt.

Ásetingin svarar til viðgerðarheimildirnar í § 8, stk. 1, nr. 3 og 5, og hefur við sær, at um hesar heimildir eru grundarlagið undir viðgerðini, er rætturinn til striking í útgangsstøðinum ekki galdandi. Ásetingin hefur við sær, at rætturinn til striking aloftast ekki kann gerast galdandi mótvegis almennum myndugleikum, sum viðgera persónupplýsingar, sum liður í teirra uppgávum. Í tí almenna verður vanliga ekki rættað í skjølum, sum longu eru gjørd. Eru upplýsingar rangar o.s.fr. kann hetta verða skjalfest heldur enn strikað.

Rætturinn til striking er *fyrri tað triðja* ekki galdandi um viðgerðin er neyðug til savnsendamál, søgulig, hagfrøðilig ella vísindalig endamál, og tað er sannlíkt at striking fer at gera tað ómøguligt ella í sera stóran mun fer at forða fyrri, at endamálini við viðgerðini verða rokkin.

Rætturinn til striking er *fyrri tað fjórða* ekki galdandi um viðgerðin er neyðug fyrri, at rættarkrav kann sannast, gerast galdandi ella verjast. Hetta hefur t.d. við sær, at tú kanst halda fram at viðgera upplýsingarnar, um tær skulu brúkast í einum rættarmáli, t.d. móti skrásetta.

Dømi 3

Fyrirtøka almannakunnger sjónfílu-heilsan á heimasíðu

Ein fyrirtøka (F) hefur kunngjørt sjónfílu-heilsanir á síni heimasíðu, har einkulta starvsfólkið sigur, hvør viðkomandi er, og hvat viðkomandi starvast við. Starvsfólkini hava frammanundan givið samtykki.

Eitt starvsfólk (S) hefur av persónligum ávum angrað, at hon hefur givið samtykki til kunngering av sjónfílu-heilsanini. Hon biður tí F um at strika sjónfílu.

Í hesum førinum skal F strika sjónfílu frá heimasíðuni, tí S hefur tikið aftur tað samtykki, sum kunngeringin er grundað á.

Harumframt skal F eisini seta rímlig tiltøk í verk fyri at boða øðrum dátuábyrgdarum, ið framvegis viðgera upplýsingarnar.

Við brúk av tøkniligum miðlum kann F staðfesta, at ein onnur fyrirtøka (B) hefur tikið niður (downloadað) sjónfílu, og tí boðar F B frá áheitanini frá S um striking.

B hefur tikið sjónfílu niður, tí fyrirtøkan umhugsar at nýta S sum nýggjan ráðgeva. B ætlar tískil at vísa sjónfílu fyri stjóranum til ein fund um ein mánað.

Fyrirtøkan B skal nú, aftaná at hava fingið fráboðanina frá F, meta um B framvegis kann viðgera sjónfílu lógliga ella um sjónfílu skal strikast.

Felags fyri undantøkini er, at viðgerðin í øllum førum skal vera *neyðug*. Tað er sostatt ikki nokk, at viðgerðin lættir um hjá tær.

3. Rættur til viðgerðaravmarking (§ 29)

3.1. Hvat fevnir rætturinn til viðgerðaravmarking um?

Rætturinn til viðgerðaravmarking merkir, at tann skrásetti í summum fòrum hefur rætt til at krevja, at viðgerð av persónupplýsingum verður avmarkað, so at tú sum dátuábyrgdari bert kanst goyma persónupplýsingarnar og ikki viðgera tær á annan hátt. Í slíkum fòrum skulu persónupplýsingar merkjast við tí endamáli at avmarka framtíðar viðgerð av upplýsingunum.

Skrásetti kann krevja, at tú sum dátuábyrgdari avmarkar viðgerð av persónupplýsingum í hesum fòrum:

a) ímeðan tú kannar, um persónupplýsingarnar eru rættar, tá skrásetti hefur mótmælt rættleikanum.

Tú skalt avmarka viðgerðina, um tann skrásetti ger vart við, at persónupplýsingarnar eru rangar. Tú kanst – í staðin fyri at strika persónupplýsingarnar alt fyri eitt – avmarka viðgerðina til tað er staðfest, um persónupplýsingarnar eru rættar ella rangar. Eru persónupplýsingarnar avmarkaðar, kanst tú í útgangsstøðinum ikki viðgera persónupplýsingarnar á annan hátt enn at goyma tær.

b) viðgerðin er ólóglig, og skrásetti setir seg upp ímóti, at persónupplýsingarnar verða strikaðar og í staðin biður um, at nýtslan av teimum verður avmarkað.

Skrásetti kann krevja, at tú í staðin fyri at strika persónupplýsingar, sum verða viðgjørðar ólógliga, avmarkar viðgerðina. Henda ásetingin kann m.a. verða nýtt, um tann skrásetti ynskir at nýta upplýsingarnar sum prógv í sambandi við endurgjald.

c) tú hefur ikki longur tørv á persónupplýsingunum til viðgerð, men tær eru neyðugar fyri, at rættarkrav kann sannast, gerast galdandi ella verjast.

Viðgerðin skal avmarkast, um tú ikki longur hefur brúk fyri upplýsingunum til ta viðgerð, sum upplýsingarnar upprunliga vórðu viðgjørðar til, men brúk er fyri upplýsingunum, fyri at eitt rættarkrav kann sannast, gerast galdandi ella verjast.

d) ímeðan tú kannar, hvørt treytirnar í § 32 eru loknar, tá skrásetti hefur mótmælt viðgerðini.

Tú skalt eisini avmarka viðgerð, meðan kannað verður um treytirnar í § 32 um mótmæli eru loknar. Eru treytirnar loknar, kanst tú ikki longur viðgera upplýsingarnar, sum so skulu strikast.

3.2. Hvussu kann viðgerð avmarkast?

Viðgerðaravmarking av persónupplýsingum kann t.d. henda við, at upplýsingarnar gerast óatkomandi fyri brúkararnar av tíni skipan (t.d. við loyniorðum). Í hesum sambandi eigur tað greitt at upplýsast í skipanini, at upplýsingarnar eru avmarkaðar, so at brúkarin verður kunnaður.

Viðgerðaravmarking kann eisini gerast við, at upplýsingarnir fyribils verða fluttar í eina aðra skipan, ella at upplýsingarnar fyribils verða strikaðar av tíni heimasíðu, um upplýsingarnar eru almannakunngjørðar.

3.3. Fráboðan um avtøku av viðgerðaravmarking

Tú skalt kunna tann skrásetta, áðrenn ein viðgerðaravmarking verður tikin av. Ein viðgerðaravmarking kann takast av, tá treytirnar fyri viðgerðaravmarkingini ikki longur eru til staðar. Hetta kann t.d. vera, tá tú hefur staðfest, at treytirnar fyri mótmæli í § 32 ikki eru uppfyltar.

Tá tú avmarkar eina viðgerð av persónupplýsingum, skalt tú eisini – umframt at avmarka persónupplýsingarnar í tínum skipanum – geva móguligum móttakarum, sum tú hefur givið persónupplýsingarnar til, boð um, at hesar eru avmarkaðar.

Fráboðanarskyldan er ekki galdandi, um hon vísir seg at vera ógjörilig ella órímiliga torfær.

Dømi 4

Rættarmál í sambandi við vantandi gjald frá kunda

Ein hondverkarafyrirteka (A) fær til uppgávu at gera eina terrassu fyri ein kunda (K). Í sambandi við arbeiðið, skrásetur A upplýsingar hjá K um navn, bústað, upplýsingar um veitingina og um K hefur galdið. Umframt hetta, leggur A kundan afturat yvirlitinum á síni heimasíðu yvir tær verkætlanir, sum felagið er í gongd við.

Aftaná at hava keypt tilfar til arbeiðsuppgávuna fær A trupulleikar við at fáa K at gjalda. Hóast A rykkir K fleiri ferðir, má A til síðst siga avtaluna við K upp, tí K vil ikki rinda.

Í sambandi við uppsøgn av avtaluni, heitir K á A um at strika skrásettu upplýsingarnar um K.

A kann her nokta at strika upplýsingarnar, tí upplýsingarnar eru neyðugar fyri, at eitt rættarkrav (endurgjaldskrav) kann sannast og gerast galdandi móttvegis K.

Aftaná, at A hefur avvíst at strika upplýsingarnar hjá K, heitir K ístaðin á A um at avmarka viðgerðina.

Orsakað av, at A ikki longur hefur brúk fyri upplýsingunum um K til at loysa upprunaligu arbeiðsuppgávuna (terrassan), men upplýsingarnar sum nevnt, eru neyðugar við atliti til at sanna og gera eitt krav galdandi, skal A avmarka viðgerðina av upplýsingunum um K, so at hesar bert verða nýttar til at gera kravið móttvegis K galdandi. A skal tí strika K frá yvirlitinum á heimasíðu síni yvir verkætlanir, sum eru í gongd.

Vegleiðing

© 2022 Dátueftirlitið

Endurprent við kelduávísing er lóglig.

Givið út:

Dátueftirlitið

Sigmundargøta 13

100 Tórshavn

Tlf: 309100

dat@dat.fo

dat.fo

